

АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ

МАРТИШКО АНДРІЙ ЮРІЙОВИЧ

УДК 351.758

**АДМІНІСТРАТИВНО–ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ
ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ОВС ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНИХ
ЗАХОДІВ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Київ 2010

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Київському національному університеті внутрішніх справ, Міністерство внутрішніх справ України

Науковий керівник кандидат юридичних наук, доцент
КОНСТАНТИНОВ Сергій Федорович,
Київський національний університет внутрішніх справ,
начальник кафедри адміністративної діяльності

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, доцент
ПОДОЛЯКА Анатолій Миколайович,
Міжрегіональна академія управління персоналом (м. Київ),
директор інституту права ім. князя Володимира
Великого;

кандидат юридичних наук
КОВАЛЬ Микола Васильович,
Національний університет Державної податкової
служби України,
начальник кафедри управління, адміністративного
права і процесу та адміністративної діяльності

Захист відбудеться “11” 11. 2010 року о 10.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.731.02 в Академії управління МВС за адресою: 02660, м. Київ, вул. Колекторна, 4.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Академії управління МВС, 02660, м. Київ, вул. Колекторна, 4.

Автореферат розісланий “05” 10. 2010 року

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Л. М. Шестопалова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Питання забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів є досить актуальним і важливим для України особливо нині, коли відбуваються значні перетворення у соціально-політичному житті суспільства. Важливою подією є прийняття рішення про проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року на території України. Це дозволить нашій країні зміцнити свій авторитет у світі, однак поряд з цим потребує виконання певних зобов'язань, насамперед, пов'язаних із забезпеченням громадського порядку.

До України та Польщі УЄФА висунуло ряд вимог щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, оновлення технічної бази, які необхідні для проведення спортивних заходів такого рівня. Виконання поставлених завдань вимагає концентрації значних зусиль двох держав, співпраці та партнерства між ними. Тому на ОВС покладається завдання щодо належного забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення Євро-2012.

Однією з головних проблем для нашої країни є те, що теперішній стан підготовки до проведення міжнародних спортивних заходів перебуває на недостатньому рівні та не відповідає міжнародним нормам, вимогам УЄФА і сучасним технічним можливостям, а отже, потребує вдосконалення з урахуванням досвіду з проведення таких турнірів в інших європейських країнах.

Вищевикладене свідчить про актуальність та потребу проведення глибоких теоретичних досліджень, наукового узагальнення та систематизації емпіричного матеріалу, оцінення напрямів і тенденцій, що виявляються в сучасних соціально-економічних умовах для отримання цілісного уявлення про адміністративно-правове забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів.

Слід зазначити, що ця проблема ще не стала предметом комплексних наукових досліджень. Останнім ґрунтовним дослідженням правових основ та організації охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів є дисертація радянського вченого В. Є. Помаскіна, у 1985 р. за темою: "Адміністративно-правові засоби охорони громадського порядку при проведенні спортивно-видовищних заходів". Однак соціально-економічні та соціально-політичні перетворення в нашій державі зумовили зміни в нормативно-правовій базі та основних способах забезпечення охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів. Це, передусім, зумовлює потребу проведення якісно нового дослідження адміністративно-правового забезпечення охорони громадського порядку під час спортивних заходів.

Актуальність і важливість дисертації підсилюється також емпіричною базою. Зокрема, проанкетовано 452 працівника ОВС, які були задіяні до охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів, з яких близько 80,5 % відповіли, що чинне законодавство, яке регулює порядок організації і проведення спортивних заходів, їх не задовольняє. Приблизно 45,35 %

респондентів вважають, що чинне законодавство не забезпечує охорону прав та інтересів громадян під час проведення спортивних заходів. Приблизно 71,24 % респондентів відчують недостатність нормативного та методичного матеріалу для забезпечення охорони громадського порядку і громадської безпеки під час проведення спортивних заходів. Приблизно 30,53 % респондентів незадовільно оцінюють рівень взаємодії органів внутрішніх справ з державними і громадськими організаціями щодо охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів.

Теоретичним підґрунтям дисертаційної роботи стали праці таких науковців і фахівців, як: А. Б. Авер'янов, О. М. Бандурка, Д. М. Бахрах, Є. О. Безсмертний, Ю. П. Битяк, В. В. Богуцький, В. І. Варенко, А. М. Васильєв, І. І. Веремеєнко, І. П. Голосніченко, С. Т. Гончарук, Є. В. Додін, О. С. Доценко, М. М. Дорогих, М. І. Єропкін, В. Ф. Захаров, Д. П. Калаянов, Р. А. Калюжний, А. П. Ключніченко, Л. В. Коваль, Ю. М. Козлов, А. Т. Козмюк, В. К. Колпаков, Ф. Є. Колонтаєвський, Я. Ю. Кондратьєв, С. Ф. Константинов, О. П. Коренєв, М. В. Корнієнко, Ю. Ф. Кравченко, В. А. Куліков, В. В. Лазарєв, М. В. Лошицький, Є. М. Моїсеєв, Н. Р. Нижник, В. І. Олефір, В. М. Плішкін, С. Д. Подлінеєв, Л. Л. Попов, Ю. І. Римаренко, Л. М. Розін, А. В. Серьогін, О. Ф. Скакун, В. Д. Суценко, Г. А. Туманов, О. І. Ульянов, Ф. Д. Фіночка, В. Н. Хропанюк, В. І. Шаkun, В. В. Черній, О. М. Якуба та ін.

Визнаючи досягнення цих учених, слід відзначити, що дослідження проводились в інших соціально-політичних умовах і не вичерпують усього кола питань, які виникають перед працівниками ОВС. Не знайшли достатнього відображення у наукових працях питання, а саме: поняття та класифікації спортивних заходів; адміністративно-правового регулювання охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів; організації охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів; особливостей забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів; міжнародного досвіду щодо правового регулювання охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів; організації діяльності поліцейських підрозділів зарубіжних країн з охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів; українсько-польської співпраці поліції щодо забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення Європейського футбольного чемпіонату 2012 року; шляхи вдосконалення діяльності ОВС щодо забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів.

Тому брак системного та комплексного дослідження правових основ та організації охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів, необхідність впровадження дійових форм його охорони та законодавчого унормування, а також брак належного наукового забезпечення діяльності спеціальних органів виконавчої влади щодо охорони громадського порядку зумовлює актуальність теми дослідження, її теоретичну та практичну важливість.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана на кафедрі адміністративної діяльності Київського національного університету внутрішніх справ відповідно до тематики Пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2010–2014 рр. (затвердженої наказом МВС України від 29 липня 2010 р. № 347, Додаток 10, п.п.2, 6, 22); Комплексної програми профілактики правопорушень на 2007–2009 рр. (затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2006 р. № 1767); Указу Президента України “Про заходи щодо подальшого зміцнення правопорядку, охорони прав і свобод громадян” від 18 лютого 2002 р. №143/2002; Концепції адміністративної реформи в Україні; Концепції розвитку органів внутрішніх справ у XXI столітті.

Тема дисертації затверджена рішенням вченої ради Київського національного університету внутрішніх справ від 30 червня 2009 р. (протокол № 13), передбачена щорічними планами проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт Київського національного університету внутрішніх справ протягом 2006–2009 рр. та включена до переліку тем дисертаційних досліджень з проблем держави і права (Академія правових наук України 2009 р., п. 688).

Мета і завдання дослідження. Метою дисертації є наукове розроблення проблем адміністративно-правового забезпечення охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів та формування на цій основі науково обґрунтованих пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення системи охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів міжнародного рівня в сучасних умовах.

Реалізація поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- розробити визначення поняття “спортивні заходи” та класифікацію їх видів;
- дослідити зміст та адміністративно-правове регулювання охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів;
- систематизувати суб'єкти охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів, їх завдання та компетенцію;
- визначити місце і роль органів внутрішніх справ, громадян та громадськості в загальнодержавній системі охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів;
- проаналізувати організацію охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів;
- з'ясувати особливості забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів;
- висвітлити позитивний міжнародний досвід щодо правового регулювання охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів;
- проаналізувати організацію діяльності поліцейських підрозділів зарубіжних країн щодо охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів для подальшого застосування в діяльності української міліції;

– вивчити українсько-польську співпрацю поліції щодо забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення Європейського футбольного чемпіонату 2012 р.;

– з урахуванням міжнародного досвіду та розвитком української правової доктрини сформулювати пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері адміністративно-правового забезпечення охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів.

Предметом дослідження є адміністративно-правове забезпечення охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів.

Методи дослідження. Відповідно до поставленої мети та завдань у роботі використано сукупність як загальних, так і спеціальних методів і прийомів наукового пізнання, застосування яких дозволило всебічно проаналізувати об'єкт дослідження, а саме: *компаративістський*, який дозволив урахувати позитивний досвід щодо правового регулювання охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів (підрозділ 2.1); *догматичний* – сприяв виявленню прогалин у нормативно-правових актах, що регулюють діяльність ОВС України щодо охорони громадського порядку та забезпечення безпеки під час проведення спортивних заходів (підрозділи 1.2, 3.2); *соціологічний*, що використовувався під час анкетування 452 працівників ОВС, які були задіяні до охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів; *логіко-юридичний* – для аналізу нормативно-правових актів, що регулюють діяльність ОВС щодо охорони громадського порядку та забезпечення безпеки під час проведення спортивних заходів (підрозділи 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 3.1, 3.2); *логіко-граматичний*, який вживався під час визначення деяких понять, зокрема “спортивний захід”, “громадський порядок” тощо (підрозділ 1.2); *системний аналіз*, що використовувався для комплексного розгляду складових предмета дослідження як елементів єдиного цілого (у всіх підрозділах дисертації). Ці та інші методи наукового дослідження використовувались у взаємозв'язку, що сприяло проведенню всебічного аналізу, обґрунтуванню теоретичних висновків та практичних рекомендацій.

Емпіричну базу дослідження становлять Конституція України, чинні законодавчі та інші нормативно-правові акти, що забезпечують функціонування ОВС щодо охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів; нормативні документи міжнародних організацій, законодавчі та інші нормативно-правові акти деяких зарубіжних країн (Австрії, Німеччини, Польщі, Португалії, Швейцарії), досвід яких може бути застосований в Україні під час забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення міжнародних спортивних заходів; результати анкетування 452 працівників ОВС, які були задіяні до охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів, стосовно шляхів удосконалення організації та забезпечення охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є новим комплексним монографічним науковим дослідженням адміністративно-правових відносин у сфері організації охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів, зокрема під час підготовки до Євро-2012. Конкретний внесок дисертанта в наукове розроблення питань правових основ та організації охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів полягає в обґрунтуванні пропозицій та рекомендацій, що містять елементи наукової новизни та мають теоретичне та практичне значення у сфері охорони громадського порядку, зокрема:

уперше:

- запропоновано авторське визначення спортивних заходів, яке розуміють як сукупність дій або явищ соціального життя за участю учасників та глядачів, які здійснюються для задоволення духовних, фізичних та інших потреб, а також є формою реалізації прав і свобод індивідів соціуму;

- запропонована класифікація спортивних заходів залежно від кількості учасників змагань: малочисельні (від 10 до 30 учасників спортивного заходу); середньочисельні (від 50 до 100 учасників спортивного заходу); масові (понад 500 учасників спортивного заходу). За об'єктами проведення спортивних заходів: монооб'єктні (на території одного об'єкта); поліоб'єктні (на території двох і більше об'єктів). За тривалістю проведення спортивних заходів: короткотривалі (від 1 до 3-х діб); тривалі (від 3 до 7-ми діб); довготривалі від (7 до 30-ти діб). За технічними засобами: з використанням технічних засобів (автоспорт, авіамодельний спорт, мотоспорт тощо); без використання технічних засобів (футбол, волейбол, баскетбол тощо);

- внесено пропозиції щодо поліпшення забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів на основі аналізу українсько-польської співпраці поліції щодо забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення Європейського футбольного чемпіонату 2012 року;

- досліджено кожен елемент структури забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів, зокрема, аналітичну роботу; перевірку узгодження проведення спортивного заходу; уточнення програми, часу, місця і порядку проведення, кількості і складу учасників та глядачів; комісійне обстеження місць проведення заходу; прогнозування, визначення оптимального варіанту забезпечення охорони громадського порядку; рекогносцировка місцевості з усуненням вад виявлених під час її проведення; відпрацювання та уточнення плану охорони громадського порядку; призначення керівника й оперативного штабу; проведення інструктажів, репетицій, тренувань та у разі потреби спеціальних занять; правове, інформаційне, кадрове, матеріально-технічне та фінансове забезпечення; перевірка наявності технічних і спеціальних засобів;

- ґрунтовно проаналізовано міжнародний досвід щодо правового регулювання охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів, що може бути використаний в Україні стосовно обов'язків, які

мають виконувати ті чи інші уповноважені на те суб'єкти, чи встановлення міжнародних стандартів до відповідного спортивного заходу;

– детально досліджено організацію діяльності поліцейських підрозділів зарубіжних країн з охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів, у результаті чого обґрунтовано, що для успішного забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення аналізованого виду масових заходів необхідна взаємодія органів внутрішніх справ із громадськими організаціями та виконавчою владою через поузгодженість дій та розмежування сфер відповідальності;

– запропоновано науково обґрунтовані шляхи вдосконалення діяльності ОВС щодо забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів, які полягають у науково обґрунтованих рекомендаціях стосовно: розроблення регіональних концепцій забезпечення безпеки проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 р. з футболу; належного функціонування системи запобігання та своєчасної локалізації на початкових стадіях конфліктних ситуацій як на спортивному, так і на міжетнічному, релігійному чи іншому підґрунті; налагодження тісної співпраці та обміну інформацією з сусідніми країнами тощо;

удосконалено:

– етапи забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів, а саме виділено: виконавчий та заключний. До виконавчого етапу належать такі елементи: 1) безпосереднє керування задіяним особовим складом; 2) своєчасний збір особового складу до місця несення служби, проведення перевірки екіпіровки, розстановки нарядів на своїх місцях; 3) контроль за дотриманням учасниками спортивного заходу встановлених обмежень; 4) недопущення порушень громадського порядку; 5) у разі потреби зміна маршрутів руху транспорту, перенесення зупинок комунального транспорту; б) заборона роботи окремих закладів торгівлі та продажу спиртних напоїв. До заключного – забезпечення безперешкодного, планомірного виходу учасників заходу за межі його проведення, згортання сил і засобів; зняття раніше введених обмежень; підбиття підсумків;

– перелік основних чинників, що впливають на складність оперативної обстановки під час проведення спортивних заходів та її інтегральне оцінення, зокрема: втрата місцевими органами самоврядування, контролю над ситуацією; чисельність та характер поведінки людей у натовпі, а також чисельність підбурювачів у натовпі; наявність антагоністичних груп та їх лідерів у натовпі; наявність людей у стані алкогольного, наркотичного сп'яніння тощо; наявність соціальної напруженості в регіоні, в якому проводиться спортивний захід; метеорологічні умови; можливість участі у спортивних заходах людей, які не проживають у такій місцевості тощо;

– критерії відмежування організації охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів від їх забезпечення здійснюється за цілями, змістом, завданнями тощо;

– визначено функції організації охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів: встановлення об'єктивно необхідних і науково обґрунтованих цілей і завдань міліції щодо охорони громадського порядку; розроблення й удосконалення структури апаратів і підрозділів, які виконують функції з охорони громадського порядку, визначення їх функціональних обов'язків тощо;

– встановлено фактори впливу на забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів, до яких належать: особливості розташування спортивної споруди та інших об'єктів проведення спортивних заходів; характер заходу; динаміка та різка зміна подій, що відбуваються; швидка зміна оперативної обстановки; потреба призупинити роботу деяких підприємств або змінити рух міського транспорту на час проведення спортивного заходу; скупчення значної кількості людей на обмеженій території; обов'язкове врахування погодних умов на момент проведення спортивного заходу, специфічний контингент присутніх осіб, тобто агресивно налаштовані угруповання вболівальників, особи у нетверезому стані та ін.;

отримали подальшого розвитку:

– характеристика змісту організації охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів, для здійснення правоохоронними органами, іншими державними і громадськими організаціями функцій, спрямованих на забезпечення їх поузгодженої й ефективної діяльності щодо охорони та захисту життя, здоров'я, прав і свобод громадян, інтересів суспільства від злочинних та інших протиправних посягань;

– прогнозування при створенні передумов для вибору правильних шляхів діяльності з охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів;

– розрахунки визначення чисельності особового складу для охорони громадського порядку та співвідношення кількості працівників ОВС до інших служб, яких потрібно залучати до несення служби з охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів залежно від їх класифікації; початок й закінчення матчу; інформація про очікувану чисельність глядачів; стану оперативної обстановки, що складається на день проведення футбольного матчу; обсягів поставлених завдань із забезпечення охорони громадського порядку та безпеки тощо.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в дисертації висновки та пропозиції використовуються:

– у навчальному процесі – під час викладання навчальної дисципліни “Адміністративне право України”, “Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ”, а також під час підготовки лекцій, методичних рекомендацій та розділів підручників для студентів вищих навчальних закладів (Акт впровадження наукових розробок у навчальний процес Київського національного університету внутрішніх справ від 19 квітня 2010 р.);

– у правозастосовній діяльності, в системі занять зі службової підготовки працівників органів внутрішніх справ (Акт впровадження наукових розробок у практичну діяльність УМВС України в Кіровоградській області від 10 березня 2010 р.).

Результати проведеного дослідження також можуть бути використані в науково-дослідній роботі для подальшого дослідження теоретичних проблем, пов'язаних з адміністративно-правовим забезпеченням охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів тощо.

Апробація результатів дисертації. Результати проведеного дослідження обговорювались на засіданнях кафедри адміністративної діяльності Київського національного університету внутрішніх справ. Підсумки дослідження проблеми, окремі її аспекти, одержані узагальнення та висновки були оприлюднені на міжнародних, наукових та науково-практичних конференціях, зокрема: 1) *Міжвузівській науково-теоретичній конференції* Київського національного університету внутрішніх справ “Нові підходи до державотворення в умовах європейської інтеграції (м. Київ, 4 червня 2009 р. (пам’яті професора Ю. І. Римаренка)”); 2) *Міжнародній науково-практичній конференції* Львівського національного університету внутрішніх справ “Запобігання злочинам та адміністративним правопорушенням в умовах проведення фінальної частини Чемпіонату Європи з футболу” (м. Львів, 20 листопада 2009 р.); 3) *Міжнародній конференції* Державного науково-дослідного інституту МВС України, Управління моніторингу дотримування прав людини в діяльності ОВС Апарату МВС України, Київського регіонального центру Академії правових наук, Міжнародного жіночого правозахисного центру “Ла Страда-Україна” “Забезпечення прав і свобод людини в діяльності органів внутрішніх справ України за сучасних умов” (м. Київ, 4 грудня 2009 р.).

Публікації. Основні положення дослідження відображено в семи наукових роботах, чотири з яких опубліковані у фахових виданнях, затверджених ВАК України, три – у збірниках тез науково-практичних конференцій.

Структура дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків, семи додатків і списку використаних джерел (232 найменування). Повний обсяг дисертації становить 248 сторінок, з них загальний обсяг тексту – 197 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ

У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми дисертації, розкривається зміст і стан наукового опрацювання проблеми, її значущість, визначаються мета, основні завдання, об’єкт, предмет і методи дослідження, наукова новизна, практичне і теоретичне значення одержаних результатів, наводяться відомості про апробацію результатів виконаної роботи, структура та обсяг дисертації.

Розділ 1 “Правові основи та організація охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів” складається з чотирьох підрозділів, у яких аналізуються наукові підходи до визначення поняття “спортивні заходи” та їх класифікація, адміністративно-правове регулювання, організація, особливості забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів.

У підрозділі 1.1 “Поняття та класифікація спортивних заходів” на основі опрацьованих нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів, дисертантом робиться висновок, що поняття “спортивні заходи” не зазначені в жодному нормативно-правовому акті, які регулюють вищевказані відносини.

Сформульовано авторське визначення поняття “спортивні заходи”. Це поняття розуміють як сукупність дій або явищ соціального життя за участю учасників та глядачів, які здійснюються для задоволення духовних, фізичних та інших потреб, а також є формою реалізації прав і свобод індивідів соціуму. Визначено прилеглу до стадіону територію – частина спортивної споруди від стадіону до огорожі, включаючи саму огорожу та повітряний простір над цією територією. Автор пропонує класифікацію спортивних заходів за кількістю учасників змагань: малочисельні (від 10 до 30 учасників спортивного заходу); середньочисельні (від 50 до 100 учасників спортивного заходу); масові (понад 500 учасників спортивного заходу). За об’єктами проведення спортивних заходів: монооб’єктні (на території одного об’єкта); поліоб’єктні (на території двох і більше об’єктів), за тривалістю проведення спортивних заходів: короткотривалі (від 1 до 3-х діб); тривалі (від 3 до 7-ми діб); довготривалі (від 7 до 30-ти діб). За технічними засобами: з використанням технічних засобів (автоспорт, авіамодельний спорт, мотоспорт тощо); без використання технічних засобів (футбол, волейбол, баскетбол тощо).

Автором зроблено висновок, що врахування класифікації спортивних заходів дасть можливість компетентним органам однозначно підходити до організації та забезпечення охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів.

Підрозділ 1.2 “Адміністративно-правове регулювання охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів” присвячений аналізу нормативно-правовим актам, які тією чи іншою мірою регулюють відносини щодо забезпечення охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів в Україні. Дисертантом підготовлено пропозиції щодо внесення змін і доповнень до проекту Закону України “Про безпеку спортивних змагань і запобігання насильству та неналежній поведінці глядачів при проведенні спортивних заходів, зокрема футбольних матчів”. Автором проаналізовано такі поняття, як “громадський порядок” і “громадська безпека”. Також узагальнено, що зміцнення громадської безпеки і громадського порядку сприяє успішному виконанню завдань у сфері державної безпеки з точки зору забезпечення внутрішніх відносин як у звичайних умовах, так і за надзвичайних обставин, що потребують особливо високої організованості та дисципліни. Зроблено висновок,

що адміністративно-правове регулювання охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів забезпечується чинним законодавством. Дисертантом висвітлено окремі положення нормативно-правових актів, які регулюють ці правові відносини. Також визначено місце і роль органів внутрішніх справ, громадян та громадськості в загальнодержавній системі охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів.

Автор дійшов висновку, що зміцнення громадської безпеки і громадського порядку сприяє успішному виконанню завдань у сфері державної безпеки з точки зору забезпечення внутрішніх відносин як у звичайних умовах, так і за надзвичайних обставин, що потребують особливо високої організованості та дисципліни.

У підрозділі 1.3 *“Організація охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів”* дисертантом зазначено, що поняття *“організація”* є багатоаспектним, воно може охоплювати як організуючий вплив суб'єкта на об'єкт управління, а також діяльність щодо забезпечення процесу управління, тобто прийняття та реалізацію управлінських рішень, так і створення та зміни в організаційній формі управління.

Дисертант, враховуючи бачення вчених, обґрунтовує, що до елементів організації охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів слід віднести: 1) аналітичну роботу (аналіз та оцінення оперативної обстановки, що склалася); 2) перевірку узгодження проведення спортивного заходу; 3) уточнення програми, часу, місця і порядку проведення, кількості і складу учасників та глядачів; 4) комісійне обстеження місць проведення заходу; 5) прогнозування, визначення оптимального варіанту забезпечення охорони громадського порядку (визначення раціонального залучення сил і засобів до охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів та їх взаємодія з іншими структурними підрозділами тощо); 6) рекогносцировка місцевості з усуненням вад, виявлених під час її проведення; 7) відпрацювання та уточнення плану охорони громадського порядку; 8) призначення керівника й оперативного штабу; 9) проведення інструктажів, репетицій, тренувань та у разі потреби спеціальних занять; 10) правове, інформаційне, кадрове, матеріально-технічне та фінансове забезпечення; 11) перевірка наявності технічних і спеціальних засобів. Дисертантом визначено основні чинники, які впливають на складність оперативної обстановки, під час проведення спортивних заходів. Такими чинниками є: втрата місцевими органами самоврядування, контролю над ситуацією; чисельність та характер поведінки людей, а також чисельність підбурювачів у натовпі; наявність антагоністичних груп та їх лідерів; наявність людей у стані алкогольного, наркотичного сп'яніння тощо; наявність соціальної напруженості в регіоні, в якому буде проводитися спортивний захід; поведінка, а також настроїв населення та можливість їх приєднання до натовпу; стан криміногенної обстановки в регіоні, в якому буде здійснюватися спортивний захід; наявність загиблих, травмованих людей на початку проведення спортивного заходу; наявність випадків знищення чи пошкодження державного або приватного майна з початку проведення спортивного

заходу; наявність зброї або предметів, що можуть бути використані як зброя; метеорологічні умови; можливість участі у спортивних заходах людей, які не проживають в цій місцевості. Звертає увагу на проблемні питання щодо визначення чисельності особового складу, який залучається до несення служби.

У підрозділі 1.4 “Особливості забезпечення охорони громадського порядку і громадської безпеки під час проведення спортивних заходів” дисертант, на основі аналізу наявних у літературі підходів, обґрунтовує власний підхід щодо періодів організації охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів, а саме період організації та період забезпечення. Дисертантом детально проаналізовано кожен елемент організації та забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів. Автор виділив етапи забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивного заходу: виконавчий та заключний. До виконавчого етапу належать такі елементи: 1) безпосереднє керування задіяним особовим складом; 2) своєчасний збір особового складу до місця несення служби, проводиться перевірка екіпіровки, розстановка нарядів на свої місця, тобто починається несення служби; 3) контроль за дотриманням учасниками спортивного заходу встановлених обмежень; 4) недопущення порушень правопорядку; 5) у разі потреби зміна маршрутів руху транспорту, перенесення зупинок комунального транспорту; б) заборона роботи окремих закладів торгівлі та торгівлі спиртними напоями. До заключного – забезпечення безперешкодного, планомірного виходу учасників заходу за межі його проведення, згортання сил і засобів; зняття раніше введених обмежень; підбиття підсумків.

Автором робиться висновок, що основна особливість полягає в тому, що починаючи 2007 р. вносились зміни до законодавства, деякі з них передбачають зміни забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів на території стадіону. Дисертантом аналізуються позитивні та негативні сторони цих змін.

Розділ 2 “Міжнародний досвід участі поліцейських підрозділів щодо забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів” складається з двох підрозділів, у яких аналізується міжнародний досвід щодо правового регулювання охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів та організація діяльності поліцейських підрозділів зарубіжних країн з охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів.

Підрозділ 2.1 “Міжнародний досвід щодо правового регулювання охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів”, присвячений дослідженню міжнародного досвіду щодо правового регулювання охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів. На основі аналізу концепцій із забезпечення громадського порядку під час спортивних заходів таких країн, як: Португалія, Австрія, Швейцарія та Федеративна Республіка Німеччина, дисертантом робиться висновок, що в названих країнах на охорону громадського порядку під час таких заходів

залучають набагато менше поліцейських і акцентують їхню увагу не на території стадіону, а за її межами. Відповідний принцип було запроваджено в Концепцію забезпечення безпеки та правопорядку під час проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 р. з футболу, яка затверджена розпорядженням Уряду від 17 вересня 2008 р. за № 1244.

Також дисертантом під час дослідження виявлено, що Україна взяла на себе певні зобов'язання, зокрема: а) відсутність правоохоронців у полі зору вболівальників на стадіонах; б) залучення правоохоронців у цивільному одязі; в) оснащення стадіонів України технічними засобами, спостереження має відповідати жорстким вимогам УЄФА в цьому напрямку; г) кожний стадіон має бути оснащений сучасними системами мовлення або звуковими системами, місцями для паркування транспортних засобів правоохоронних органів, аварійно-рятувальних підрозділів та швидкої медичної допомоги, а також окремими приміщеннями та обладнаннями їх комп'ютерною технікою, іншими засобами для роботи кризових груп серед працівників правоохоронних органів; кожний стадіон повинен мати електронну систему перевірки квитків (турнікети), щоб спростити керування значною кількістю людей. Система доступу на стадіон має гарантувати високу безпечну щохвилинну пропускну здатність, щоб усі глядачі могли ввійти до стадіону за одну годину тощо.

Запропоновано напрями щодо механізму забезпечення громадського порядку під час проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 р., а саме: безпека команд і представників УЄФА, охорона громадського порядку, кредитно-фінансове забезпечення та валютний контроль. Кожен з яких має передбачати якнайшвидше вжиття відповідних організаційно-правових заходів.

У підрозділі 2.2 *“Організація діяльності поліцейських підрозділів зарубіжних країн з охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів”* автором зазначено, що вдосконалення діяльності органів внутрішніх справ України щодо забезпечення охорони громадського порядку під час спортивних заходів, досягнення оптимальних результатів, передбачає вивчення, аналіз та узагальнення досвіду, що вже нагромаджений правоохоронними органами різних країн світу. На думку дисертанта, вирішення питання громадської безпеки Євро-2012 необхідно розпочати з дослідження, визначення та класифікації ймовірних загроз і ризиків, беручи до уваги не тільки можливі терористичні дії та порушення громадської безпеки, а також увесь спектр негативних явищ – від природних до соціально-політичних, економічних, етнопсихологічних, релігійних тощо. Значна увага приділена питанню інформації та штабу. Проаналізовано досвід українських правоохоронців, які були задіяні для охорони громадського порядку у Федеративній Республіці Німеччині. Вивчено досвід Федеративної Республіки Німеччини, Австрії та Швейцарії.

Необхідно зміцнювати співпрацю між правоохоронними органами різних держав шляхом стажування, навчання, проведення різного роду семінарів та конференцій. Для успішного забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час спортивних заходів є також взаємодія органів внутрішніх справ із

громадськими організаціями та виконавчою владою через поузгодженість дій та розмежування сфер їх відповідальності.

Розділ 3 “Напрями вдосконалення діяльності ОВС щодо забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів” складається з двох підрозділів, у яких аналізуються наукові підходи, обґрунтовується українсько-польська співпраця поліції та шляхи вдосконалення діяльності ОВС щодо забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів.

У підрозділі 3.1 “Українсько-польська співпраця поліції щодо забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення Європейського футбольного чемпіонату 2012 року” висвітлено, що між Україною та Польщею підписаний документ, який регулює відносини українсько-польської співпраці поліції щодо забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення Євро-2012. Цим документом є спільна декларація Президентів України та Республіки Польща щодо зміцнення співпраці між Україною та Республікою Польща в підготовці до фінальної частини чемпіонату Європи з футболу. Автором висвітлено основні принципи, на яких побудована співпраця між Україною та Польщею, зокрема: рівноправність сторін, додержання норм законодавства, добровільність прийняття зобов'язань, відповідальність за виконання зобов'язань, свобода обговорення проблем, які мають взаємний інтерес, повага позицій, та бачення партнерів тощо.

Автором розроблено пропозиції щодо поліпшення спільних дій між МВС України та адміністрацією Республіки Польща при притягненні до відповідальності іноземних громадян і виконання стосовно них заходів примусу у вигляді адміністративного видворення. Для цього необхідно: виробити інструкції та рекомендації щодо адміністративного видворення іноземних громадян; проінформувати сторони про вжиття заходів адміністративного примусу до іноземців; узгодити між сторонами питання щодо виконання рішень про адміністративне видворення; здійснити двосторонній контроль за виконанням рішень про адміністративне видворення; попередити вчинення нових правопорушень з боку іноземних громадян, щодо яких застосовано адміністративне видворення.

У підрозділі 3.2 “Шляхи вдосконалення діяльності ОВС щодо забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів” проаналізовано поведінку футбольних уболівальників та ситуацій, спричинених порушенням громадського порядку, які часто виникають на стадіонах. Дисертантом встановлено, під час Євро-2012, з боку футбольних фанатів у місцях проведення спортивних заходів, можуть виникнути масові порушення громадського порядку з боку футбольних фанатів. Автором запропоновано ряд пропозицій щодо поліпшення діяльності, яка пов'язана із забезпеченням охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів.

Це дозволить відповідно до вимог УЄФА виконати ряд завдань щодо забезпечення успішної підготовки проведення чемпіонату Європи 2012 р.: гарантування безпеки осіб, діяльність яких пов'язана з проведенням чемпіонату;

захисту прав інтелектуальної власності УЄФА та її комерційних партнерів; заборонення незаконного обігу квитків; застосування спрощеного порядку перетину державного кордону та ввезення товарів необхідних для підготовки та проведення чемпіонату, а також облаштування додаткових митних пропускних пунктів та ряд інших завдань, пов'язаних з проведенням чемпіонату.

ВИСНОВКИ

У висновках дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове виконання наукового завдання, яке полягає у дослідженні проблеми адміністративно-правового забезпечення охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів. Висновки, пропозиції та рекомендації, що підтверджують наукову новизну, мають вагоме значення для науки та правоохоронної практики, зокрема.

Автором визначено поняття “спортивні заходи”, “прилегла до стадіону територія”. Спортивні заходи, на думку дисертанта, слід розуміти як сукупність дій або явищ соціального життя за участю учасників та глядачів, які здійснюються для задоволення духовних, фізичних та інших потреб, а також є формою реалізації прав і свобод індивідів соціуму. Прилегла до стадіону територія – частина спортивної споруди від стадіону до огорожі, включаючи саму огорожу та повітряний простір, над цією територією.

Здійснено класифікацію спортивних заходів залежно від кількості учасників змагань: малочисельні (від 10 до 30 учасників спортивного заходу); середньочисельні (від 50 до 100 учасників спортивного заходу); масові (понад 500 учасників спортивного заходу). За об'єктами проведення спортивних заходів: монооб'єктні (на території одного об'єкта); поліоб'єктні (на території двох і більше об'єктів). За тривалістю проведення спортивних заходів: короткотривалі (від 1 до 3-х діб); тривалі (від 3 до 7-ми діб); довготривалі (від 7 до 30-ти діб). За технічними засобами: з використанням технічних засобів (автоспорт, авіамоделльний спорт, мотоспорт тощо); без використання технічних засобів (футбол, волейбол, баскетбол тощо). Це надасть можливість компетентним органам однозначно підходити до організації щодо забезпечення охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів.

Розроблено конкретні рекомендації щодо усунення прогалин у нормативних актах стосовно забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів, а також підготовлено пропозиції щодо внесення змін і доповнень до проекту Закону України “Про безпеку спортивних змагань і запобігання насильству та неналежній поведінці глядачів при проведенні спортивних заходів, зокрема футбольних матчів”.

Визначено функції з організації охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів: установлення об'єктивно необхідних і науково обґрунтованих цілей і завдань міліції щодо охорони громадського порядку; розроблення й удосконалення структури апаратів і підрозділів, які виконують

функції з охорони громадського порядку, визначення їх функціональних обов'язків; удосконалення роботи апаратів і підрозділів з охорони громадського порядку на основі наукових принципів управління, впровадження передового досвіду, зміцнення законності; кадрове, матеріально-технічне, організаційне і правове забезпечення апаратів і підрозділів, які здійснюють функції з охорони громадського порядку.

Визначено основні елементи з організації охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів та основні чинники, які впливають на складність оперативної обстановки під час їх проведення. Такими чинниками є: втрата органами місцевого самоврядування контролю над ситуацією; чисельність та характер поведінки людей у натовпі, а також чисельність підбурювачів у натовпі; наявність антагоністичних груп та їх лідерів у натовпі; наявність людей у стані алкогольного, наркотичного сп'яніння тощо; наявність соціальної напруженості в регіоні, в якому буде проводитися спортивний захід; поведінка, а також настрої населення та можливість їх приєднання до натовпу; стан криміногенної обстановки в регіоні, в якому буде здійснюватись спортивний захід; наявність загиблих, травмованих людей на початку проведення спортивного заходу; наявність випадків знищення чи пошкодження державного або приватного майна на початку проведення спортивного заходу; наявність зброї або предметів, які можуть бути використані як зброя; метеорологічні умови; можливість участі у спортивних заходах людей, які не проживають у цій місцевості.

Автором проаналізовано досвід поліцейської діяльності зарубіжних країн, який свідчить про те, що підвищенню її ефективності сприяють: зміцнення взаємодії галузевих служб і підрозділів, а також з іншими правоохоронними органами та громадськістю; подальша спеціалізація персоналу щодо протидії конкретних видів правопорушень; поліпшення професійної підготовки особового складу; оптимізація системи інформаційного забезпечення поліцейських сил; упровадження в повсякденну діяльність технічних засобів і новітніх технологій.

Важливими питання, які необхідно вирішити під час спільної роботи України та Польщі для забезпечення охорони громадського порядку та безпеки, є: вдосконалення законодавчої бази у цій сфері, розроблення концепцій державами щодо забезпечення правопорядку під час проведення чемпіонату Євро-2012, а також питання, що пов'язані з охороною громадського порядку під час проведення футбольних матчів. Неабиякого значення набуває обмін досвідом між українською міліцією і польською поліцією, дії яких під час проведення чемпіонату мають стати однаково ефективними і максимально погодженими.

Для належного забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів необхідно: 1) розробити регіональні концепції забезпечення безпеки проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 р. з футболу; 2) розробити програму ефективного правового механізму запобігання виникненню надзвичайних подій, а також визначити порядок дій під час їх виникнення; 3) продовжувати запозичувати позитивний досвід у законодавство України з європейських стандартів щодо забезпечення правопорядку та тактики дій

правоохоронців; 4) розробити програму підвищення добору і підготовки кадрів, шляхом переорієнтації працівників, яким характерні риси комунікабельності; 5) камери відеоспостереження необхідно об'єднати в єдину інтегровану мережу; 6) поліпшити подальшу спеціалізацію персоналу щодо протидії конкретних видів правопорушень; 7) поліпшити професійну підготовку особового складу; 8) належним чином забезпечити безпеку громадської транспортної інфраструктури; 9) нормативно закріпити визначення чисельності особового складу, який буде залучатись до охорони громадського порядку під час проведення спортивних заходів; 10) ширше використовувати попереджувальну роботу не у процесуальних формах: проведення бесід, читання лекцій, виступи у пресі з правових тем; використання доповідей матеріалів з питань поведінки під час проведення спортивно-масових заходів у трудових колективах підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності тощо; 11) запровадити в Україні інститут стюардів із розрахунку 1 стюард на 100 місць стадіону, паралельно з ними обов'язково на території стадіону мають перебувати працівники органів внутрішніх справ. Також мають діяти групи документування, розвідки, охорони громадського порядку та затримання; 12) створити банк даних потенційних порушників громадського порядку в Україні та Польщі й обмінюватися інформацією стосовно них; 23) для роботи зі злочинцями різних національностей у всіх стаціонарних та тимчасових відділеннях міліції та постійних будинках судів запровадити швидкі процедури судочинства за участі перекладачів; 24) законодавчо закріпити роль прокурора безпосередньо на стадіоні; 25) модернізувати пункти перетину кордону; 26) запровадити механізм спільного контролю на кордоні, що дасть можливість скоротити час огляду однієї одиниці транспорту майже вдвічі; 27) організувати контроль за дотриманням правил візового режиму; 28) розробити заходи реагування стосовно феєрверків, виявів расизму або іншої неприйнятної поведінки; 29) продаж квитків розподілити таким чином, щоб забезпечити цілковите відокремлення груп глядачів відповідних футбольних команд у різних секторах стадіону, також запровадити під час проведення Євро-2012 систему продажу іменних квитків; 30) ввести юридичну відповідальність за незаконний продаж квитків; 34) удосконалювати співпрацю з представниками засобів масової інформації; 35) представникам органів внутрішніх справ частіше особисто виступати по телебаченню та радіо.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Мартишко А. Ю. Забезпечення охорони громадського порядку та гарантування безпеки під час проведення спортивних заходів / А. Ю. Мартишко // Міліція України. – 2009. – № 9. – С. 8–12.

2. Мартишко А. Ю. Українсько-польська співпраця поліції, щодо забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення Європейського

футбольного чемпіонату 2012 року / А. Ю. Мартишко // Митна справа. – 2009. – № 5. – С. 127–132.

3. Мартишко А. Ю. Адміністративно-правове регулювання охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів / А. Ю. Мартишко // Митна справа. – 2010. – № 1. – С. 233–239.

4. Мартишко А. Ю. Міжнародний досвід участі поліцейських підрозділів щодо забезпечення громадської безпеки і правопорядку при проведенні спортивних заходів / А. Ю. Мартишко // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 2. – С. 39–43.

5. Мартишко А. Ю. Поняття охорони громадського порядку та громадської безпеки та їх співвідношення / А. Ю. Мартишко // Новітні підходи до державотворення в умовах європейської інтеграції : зб. міжвуз. наук.-теорет. конф., [пам'яті професора Ю. І. Римаренка], (Київ, 4 черв. 2009 р.). – К., 2009. – С. 130–132.

6. Мартишко А. Ю. Запобігання злочинам та адміністративним правопорушенням в умовах проведення фінальної частини Чемпіонату Європи з футболу 2012 року / А. Ю. Мартишко // Запобігання злочинам та адміністративним правопорушенням в умовах проведення фінальної частини Чемпіонату Європи з футболу : зб. тез. Міжнар. наук.-теорет. конф., (Львів, 20 листоп. 2009 р.). – Львів, 2009. – С. 122–124.

7. Мартишко А. Ю. Актуальні проблеми забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів / А. Ю. Мартишко // Забезпечення прав і свобод людини в діяльності органів внутрішніх справ України за сучасних умов : зб. тез міжнар. конф., (Київ 4 груд. 2009 р.). – К., 2009. – С. 276–282.

АНОТАЦІЯ

Мартишко А. Ю. Адміністративно-правове забезпечення охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Академія управління Міністерства внутрішніх справ. – Київ, 2010.

Присвячена аналізу та вивченню теоретичних положень, чинного законодавства України щодо адміністративно-правового забезпечення охорони громадського порядку ОВС під час проведення спортивних заходів, а також розроблення шляхів удосконалення діяльності ОВС щодо забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів. У дисертації визначені поняття “спортивні заходи”, “прилегла до стадіону

територія”, і запропоновано класифікацію спортивних заходів, з’ясовано зміст організації та виявлено особливості забезпечення охорони громадського порядку і громадської безпеки під час проведення спортивних заходів, визначено місце і роль органів внутрішніх справ, громадян та громадськості в загальнодержавній системі охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів; виділено етапи забезпечення охорони громадського порядку та безпеки під час спортивних заходів, проаналізовано організацію охорони громадського порядку та безпеки під час проведення спортивних заходів, вивчено міжнародний досвід участі поліцейських підрозділів у забезпеченні громадського порядку під час проведення спортивних заходів.

Ключові слова: спортивні заходи, класифікація спортивних заходів, Євро-2012, адміністративно-правове регулювання організації охорони громадського порядку, забезпечення організації охорони громадського порядку, міжнародний досвід організації охорони громадського порядку, українсько-польська співпраця, вдосконалення діяльності ОВС.

АННОТАЦІЯ

Мартышко А. Ю. Административно-правовое обеспечение охраны общественного порядка ОВД во время проведения спортивных мероприятий. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право. – Академия управления Министерства внутренних дел. – Киев, 2010.

Посвящена анализу и изучению теоретических положений, действующего законодательства Украины относительно административно-правового обеспечения охраны общественного порядка ОВД во время проведения спортивных мероприятий. В работе определены понятия “спортивное мероприятие”, “прилегающая территория к стадиону”, и сделана классификация спортивных мероприятий, выяснено содержание организации и обнаружены особенности обеспечения охраны общественного порядка и общественной безопасности во время проведения спортивных мероприятий, рассмотрены вопросы определения оптимального количества сотрудников органов внутренних дел и других структурных подразделений, которые будут привлекаться к охране общественного порядка на всех этапах обеспечения охраны общественного порядка, проанализировано определение уровня сложности оперативной обстановки, рассмотрена систематизация субъектов охраны общественного порядка и безопасности во время проведения спортивных мероприятий, раскрытия их задания, компетенция, а также место и роль ОВД и общественности в общегосударственной системе охраны общественного порядка и безопасности во время проведения спортивных мероприятий.

На основе проведенного исследования выделены такие этапы обеспечения охраны общественного порядка и безопасности во время проведения спортивного мероприятия, как исполнительный и заключительный.

Сделан вывод, что понятие “организация” является многоаспектной, оно может охватывать как организующее влияние субъекта на объект управления, так и деятельность по обеспечению процесса управления, то есть принятие и реализацию управленческих решений. Выделены элементы организации охраны общественного порядка при проведении спортивных мероприятий. Исследована организация деятельности полицейских подразделений зарубежных стран по охране общественного порядка и безопасности во время проведения спортивных мероприятий с целью последующего использования их опыта в деятельности украинской милиции.

Рассмотрены особенности охраны общественного порядка при проведении спортивных мероприятий, которые характеризуются специфическими чертами. Проанализированы направления обеспечения безопасности проведения финальной части чемпионата Европы в 2012 г. по футболу, а именно безопасность команд и представителей УЕФА, охрана общественного порядка, кредитно-финансовое обеспечение и валютный контроль.

Изучено украинско-польское сотрудничество полиции по обеспечению общественного порядка и безопасности во время проведения Европейского футбольного чемпионата в 2012 г. Установлены основные принципы, на которых строится сотрудничество между Украиной и Польшей, а также разработаны пути совершенствования деятельности ОВД по обеспечению общественного порядка и безопасности во время проведения спортивных мероприятий. Изучен международный опыт Португалии, Австрии, Швейцарии и Федеративной Республики Германии относительно участия полицейских подразделений в обеспечении общественной безопасности и правопорядка при проведении спортивных мероприятий.

Ключевые слова: спортивные мероприятия, классификация спортивных мероприятий, Евро-2012, административно-правовое регулирование охраны общественного порядка, организация охраны общественного порядка, обеспечение охраны общественного порядка, международный опыт охраны общественного порядка, органы внутренних дел, украинско-польское сотрудничество, совершенствование деятельности ОВД.

SUMMARY

Martyshko A. Y. Administrative and legal provision of public order maintenance by internal affairs bodies during sporting events. – Manuscript.

Dissertation on achieving of scientific degree of candidate of law science in speciality 12.00.07 – Administrative Law and Procedure; Financial Law; Informational Law. – Academy of Management of the Ministry of Internal Affairs. – Kyiv, 2010.

Dissertation is devoted to the analysis and study of theoretical positions, current legislation concerning administrative and legal provision of public order maintenance by

internal affairs bodies during sporting events and also working out of ways to improve the activity of internal affairs bodies in maintenance of public order and safety during sporting events. In dissertation the concepts of “sporting event”, “area adjoining to the stadium” were defined and the classification of sporting events was proposed, the substance of organization as well as features of maintenance of public order and safety during sporting events were found out; the place and role of internal affairs bodies, citizens and public in the national system of public order and safety maintenance during sporting events were determined; the stages of public order and safety maintenance during sporting events were distinguished; the organization of maintenance of public order and safety during sporting events was analyzed; international experience of police units participation in ensuring of public order during sporting events was studied.

Key words: sporting events, classification of sporting events, Euro-2012, administrative and legal regulation of organization of public order maintenance, ensuring of public order, international experience in public order maintenance, Ukrainian-Polish cooperation, improvement of activity of internal affairs bodies.